

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Andet Brev til en højvelbaaren Herre. 1737

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 185. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801411248/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

vet genoptrykt to Gange. Den tredje og sidste Udgave kom 1734. Den er meget fyldigere end de tidligere; derfor gav jeg den ny Titel og kaldte den Naturens og Folkerettens Kundskab i Stedet for Introduktion. Denne sidste Udgave er forsynet med et Register, hvad de to tidligere ikke var.

Det fremgaar af denne Levnedsskildring at jeg ikke har drevet den af. Men selv om De og andre der sætter Pris paa mig synes jeg er nok saa flittig, har jeg dog svært ved at forsvare mig mod at faa Ry for Dovenskab hos dem der anlægger en anden Maalestok paa Studeringer, og som synes at Tale- og Disputereøvelser er det eneste saliggørende. Da Dialektikken jo ved visse Universiteter sidder i Højsædet kan man nemt regne ud at mit Arbejde og mit Slid ikke bliver regnet for ret meget af de Boksere der kun vinder deres Trofæer ved at slaa andre ud. Jeg er enig med andre Videnskabsmænd om at Videnskaben skal fremmes; men jeg er ofte uenig med dem om paa hvilken Maade og ved hvilke Midler det skal ske. De Midler som mange af dem saa varmt anbefaler kan efter min Mening kun kvæle al Videnskabelighed.

Men De spørger mig i Deres seneste Brev hvordan det gaar mig, og hvad jeg laver for Øjeblikket. Det maa jeg ogsaa fortælle Dem om. Jeg lever paa min gamle Maade; og selv om mine økonomiske Forhold er saa meget forbedrede at jeg nok kunde leve flottere end før, gaar jeg ikke bort fra min sædvanlige Levevis. Hvis De efter alle disse mange Aar skulde komme paa Besøg hos mig, vilde De ikke finde at der var noget forandret eller usædvanligt ved mig, bortset fra at jeg ser mere ældet ud og har flere Rynker i Panden. Jeg er nemlig den samme som jeg var for tyve Aar siden. De vilde se mig liste om i Byen til Fods og uden en Lakaj i Hælene, oversprøjtet af Skidt fra de Vogne som fine Herrer kører rundt i – Herrer som tidligere var mine Ligemænd, men nu for de flestes Vedkommende er Højvelbaarne og Excellencer. For denne forfængelige Titeljagt, som De angreb saa stærkt da De

DET ANDET BREV

boede her i Byen, er nu taget til i en saadan Grad at det er nemmere at finde en Excellence end et Menneske. Men jeg forlader dette Emne og vender tilbage til mig selv. Nogle Mennesker kalder mig nærig og gerrig fordi jeg lever paa en saa beskeden Fod. For at forsvare mig mod denne Bebrejdelse giver jeg hvert Aar lige saa meget til de fattige som det koster at holde en Drønnert af en Lakaj, der ikke bestiller andet end at udspionere sin Herre. Jeg bor flot, gaar i pænt Tøj og køber tit Bøger; og for at fjerne enhver Mistanke har jeg besluttet at testamentere alle mine Midler til det offentlige. Jeg har for længst udarbejdet et Udkast til Fundatsen og vist det til dem jeg plejer at raadføre mig med; og de venter sig at der nok skal komme noget nyttigt ud af det.

Jeg studerer endnu, saa vidt mine svage Kræfter tillader det; jeg skriver, læser og tænker saa meget det kan lade sig gøre i en By hvor der er saa meget der kan distrahere; og i al denne Staahej lever jeg – hvad De nok vil undre Dem over – en ren Eremittilværelse. Hver Eftermiddag gaar jeg en Tur paa to-tre Timer for Motionens Skyld, eller gaar paa Besøg hos mine Venner. Resten af Tiden deler jeg mellem Studier og Musik, mine eneste Fornøjelser.

Jeg har for nylig udgivet nogle Lærebøger i Historie og Geografi for Ungdommen. De bruges baade i Skolerne i Danmark og Norge og af de yngre studerende ved Universitetet. Hvis man lægger dem til mine øvrige Værker kommer der en helt pæn Bogliste ud af det.